

Elfeledett árnyékvilágok

írta: Völgyi Anna

Hogy lehet teljesen elveszni?

Nem olyan nehéz.

Először is elveszettnek kell éreznünk magunkat, mint amikor az ember teljesen egyedül elmegy Spanyolországba, nyelvtáborba, mert a barátai az utolsó pillanatban visszamondták, mit ad isten. Azután vesszünk el, de a szó szoros értelmében, például felejtődünk ott egy névtelen spanyol városka lerobbant benzinkútján, tönkrement telefonnal. És, mint afféle plusz, jöjjünk rá, hogy minden utca teljesen egyforma, még a szűrős szemű térfigyelő-nénik is. De azt még hozzátenném, hogy az ilyen utcák – meg a térfigyelő-nénik – rosszul megvilágítottak, kevés lámpával. Viszont ez roppant környezettudatos hozzáállásra utal, ugyanis a fele nem használ áramot, és nem is működik.

Egyedül bolyongtam az utakon, fáradt és éhes voltam, féltem, és elegendő volt, ebből az egészből. És fogadni mertem volna, hogy valaki követ már egy ideje, de lehet, hogy tévedtem. Ki tudja. Nem láttam sokat.

Nekidőltem a – környezetemben lévő egyetlen – villanyoszlopnak. Hirtelen valami sikamlós hozzáért a vádlimhoz. Sikítottam, és arrébb ugrottam. A sikolyomra felháborodottan nyávogott egy kis, fekete macska, és folytatta a lábam fixírozását. De én az ugrás következtében elvesztettem az egyensúlyomat, és megcsúsztam. Bevertem a fejem a világító villanyoszlop valószínűleg vas alapzatába, és mielőtt elvesztettem volna az eszméletem, annyit láttam, hogy a kis fekete macska elégedetten foglal helyet a derekamnál.

Majd kihunytak a fények.

Amikor magamhoz tértem, a fényviszonyok nem javultak. Talán minden kicsit szürkébbé vált. És világosodott. De nem volt nagy élmény.

Eltűnt a táskám. Meg a macska. Meg az oszlop. Meg az utca. És még a térfigyelő-nénik is. Ez... nem Spanyolhon volt, az biztos.

Elöttem egy körülbelül derékig érő kupac állt. Minden volt ott, bár a zokni gyanúsan sok volt. Többek között. De volt ott nem egy album, nagy, sárga címekkel, meg évszámokkal. Ezek alkották a kupac nagyobb részét. Valami feltűnt. Egy bordó madzagon egy nagy, nehéznek látszó érme himbálódzott. Pontosan olyan, ami tavaly nyárig a birtokomban is volt, csak sajnos lába kélt idő közben. Szórakozottan érte nyúltam, és megforgattam a kezem között. Beillesztettem a körmöm abba a karcolásba, amit... amit én okoztam még anno a lakáskulccsal. Ez nem pontosan olyan volt, mint az én elveszett érmém, ez volt az én elveszett érmém. Hacsak valaki nem szórakozik velem, és a hecc kedvéért... nem. Mi?

Biztos, ami biztos alapon zsebre vágtam. Ez volt a szerencse érmém. Nélküle egy tapodtat se mozdulok többet.

Arrébb tettem egy zöld zoknit, és felemeltem az egyik albumot. A borítójára az EMLÉKEK felirat volt felragasztva, kétezer-tizenegyből. Felütöttem egy oldalon. Szeptember negyedike – állt egy fénykép alatt. Mellette volt még öt kép ötödikétől tizedikéig. Rátettem az ujjam hetedikére (szerda).

Hirtelen furcsa érzés kerített hatalmába – szó szerint – és egy furcsa fényörvénnyel együtt visszakerültem hatodikba. Újra általánosba jártam, még hosszú volt a hajam (tavaly óta alig ér a vállamig), és magyar órával kezdtünk, de a tanár hiányzott aznap. Hetedikén. De túléltek, helyette sétálni vittek minket. Még nem írtunk dolgozatot semmiből. Sokat jegyzeteltünk. Az ebéd felejthető volt. Hazasétáltam. Zenét hallgattam. Otthon házit írtam. Vacsoráztunk. Lefeküdtem aludni. Újra jött a fénysugár, és visszatértem arra a szürke helyre.

Mi?

Tovább lapoztam.

Rátettem a kezem október huszonegyedikére. Majd március harmincadikára. Május öt. Július négy.

Újraéltem számtalan elfelejtett napom. De ezt meguntam, és előkaptam egy ÁLMOK feliratú albumot, és felütöttem az első oldalon. Megérintettem az első képet, de így utólag bár ne tettem volna.

Bekerültem az álomba. Egy kihalt réten vagyok, rabiga a nyakamon. Menetelek. Egy csoport ember van velem. Össze vagyunk láncolva. Mind énekelünk, egy dalt, folyton folyvást. Ugyanazt. Monotonon. Búsan. Iszonyat teher nyugszik a vállamon, és csak nyom lefele, próbál belepaszírozni a latyakos földbe. De a menetoszlop nem hagy összerogyni, mennem kell, minden lépésért küzdenem, közben dűnnyögni a dalt. Az örökkévalóig. És felébredek.

Az álmokkal nem kísérleteztem többet. Visszaraktam mindent a kupacba, és felálltam. A térdem csupa kosz volt. Leporoltam. A rövidnadrágom olyan volt, mint tegnap. Kék. Az érmét a pulóverem zsebébe csúsztattam, és elindultam.

Körülöttem minden szürkés volt és tompa. Rengeteg kupacot láttam, első látásra rendezetlenül, de a méretbeli különbségektől eltekintve rendezett sorokban voltak elhelyezve. És sok bizarr kupacot láttam. Hajjaj.

Az egyikben például egy piros kocsit láttam. Nem mentem közel hozzá, mert félttem, hogy összeomlik. Körbejártam. A kocsin kívül volt ott még egy nagy, sárga szemetesekuka, egy festmény valami messzi-messzi tájról illetve egy koporsó. Vadonat új, fekete, lakkozott, és nem akarom tudni, hogy hogy az istenbe lehetett elveszíteni egy koporsót.

Nem volt ez olyan rossz hely. Tetszett. Érdekes volt. Már csak a kupacokból is ki lehetett találni történeteket az emberekről. De... azért furcsa gyanús dolgok ide, furcsa, gyanús dolgok oda, haza kellene jutnom valahogy.

Vagy itt halok éhen.

Szép kilátások, mondhatom.

Valami surranó hangot hallottam, mint amikor mozog a függöny, de nem tudod, miért. Hirtelen hátrafordultam, és ott állt mögöttem a világ legcsalódottabb élőlénye.

- Na! Fordulj meg! – kérelt és parancsolt, vagy valami hasonló.
- Miért? – kérdeztem döbbenten.
- Hadd ijesszelek meg! Légyszi! Légyszi! Légyszi! – mondta, és láttam a nagy, kék szeméit a rongyos, fekete csuklya alatt. Megsajnáltam szegényt.

- Na, jó – mondtam, és hátat fordítottam neki, majd elindultam előre.

Vártam, hogy majd rám veti magát, hörög, karmol, visít, valami. Öt lépés múlva megfordultam, hogy megnézzem, hogy mi folyik ott. Erre rajtakaptam a nálam fél fejjel kisebb izét, ahogy közli, hogy:

- Bu – és nagyon örült magának.
- Bu? Ez komoly? Bu? Ja... ÁÁÁÁÁ! – jutott eszembe, hogy meg kéne ijednem. Mert miért is ne?
- Megijedtél? – kérdezte reménykedve.
- Igen. Te ki a... ki vagy? – kérdeztem, és kicsit megrémültem. Hűvös aura vette körül. Mint egy szellő-felhő.
- A Mumus. És te?
- Kata – mondtam, és kezet nyújtottam. Megrázta. A keze olyan volt, mintha vattacukorba burkolt hurkapálcákat ráztam volna – Mi ez a hely?
- Ó... ez az Elfelejtett Holmik Helye. Első szint. Üdvözöllek a kacatok nevében ezen a rettegett helyen – közölte, és kitárta a kezét.

Biztos voltam benne, hogy örült, amiért tudott beszélni valakihez. Nem lehet valami izgalmas dolog itt tölteni a napjaidat. Hmm. Apropos... mi az az itt?

- Első szint? Minek az első szintje? És... hogy juthatok ki innen? – kérdeztem, és segélykérően néztem újdonsült ismerősömrre.
- Ööö... fogalmam sincs. És az a degenerált egyszarvú se tudja, aki este hatkor repüli körbe ezt a kupac földet – mondta, és lemondóan nézett – Szerintem menj mélyebbre. Nincs is messze.
- Hová mélyebbre? Mi? – mondtam, és értetlenül néztem rá. Az egy dolog, hogy bevertem a fejem, na de ennyire?
- Na, gyere, elmagyarázom.
- Rendben – feleltem, és elindultam mellette.
- Szóvaaal... te most a kacatok szintjén vagy. Ez az első szint. A következő az emberek szintje, ahol elfeledett lelkek lebegnek elfeledve. Eszeveszett egy hely. Ott mindent lehet találni. Mindenféle embert. Bárkit, akit valaha elfelejtettek. A legkorábbi koroktól napjaink eltűntjeiig. De amilyen érdekesnek hangzik, akkora ott a káosz is. Nem jártam ott sose, de amikor benéztem azon a kapun, akkor rengeteg mindent láttam, túl sok mindent – mondta, és csóválta a fejét.

Időközben elmentünk jó pár szürke halom mellett, amik rengeteg mindent tartalmaztak. A kedvencem a hatalmas, rózsaszín plüssoroszlán illetve valami ősi törzsi maszk, mindenféle tollal, és mellette állt még egy nagy lándzsa is. Kíváncsi lennék, ki vesztette el őket, és hogy mit kapott érte.

- Azaz...?
- Azaz én három szintről tudok. A harmadikról a Degenerált Egyszarvú mesélt, amikor még tudott beszélni. Ő onnan szökött meg, de innen ki nem tudott jutni. Pedig ő még repülni is tud. Úgyhogy neked komolyabb segítség kell.
- Aha – feleltem, és elkezdtem aggódni. Nem lesz ez így jó. Kíváncsiságból megcsíptem a karom, hátha felébredek. Nem jött be – És mit keressek? Úgy egyáltalán... hogy kerülhetek ki innen?
- Fogalmam sincs. De maradhatsz is... itt nem esik semmi bajod, és...
- Azt hiszem, most kihagyom. De ha legközelebb visszakerülök, maradok még tovább is.

- Ahogy gondolod.

Kicsit csalódott. Csendben mentünk tovább. Szürke út, szürke halmok, szürke ég. Még Mumus is kezdett kiszürkülni.

Nem tudom, hogy mennyi ideig baktattunk – baktattam, mert Mumus csak a föld fölött susogott – de végül elértünk egy méretes kapuhoz. Félkör alakú volt, a homlokzatába egy magasabb ember könnyedén beverhette a fejét, pláne ha nem figyelt.

Mumustól kezdett kiverni a víz. Főleg amikor kinyitotta a kaput. Nekilátott suttogni, de úgy, mintha valami ősi nyelven kántált volna, pedig nem, mert két szót ismételt, viszont azt motyogta. Hátravetette a fejét, és lecsúszott róla csuklya. Kopasz volt. Nem volt se orra, se szája, csak sebei. A bőre sárgás volt, és mindenütt véres karmolások tarkították, az arcán, a szája és a szemöldöke helyén, a homlokán, ott, ahol a hajának kellett volna lennie, és végig a nyakán. De a szemei nagyok voltak, természetellenesen nagyok. És olyan tiszta kék színűek, amit még sose láttam azelőtt.

- Ne nézz... bocs... szóval ez itt a kapu. A második szint csak rád vár – mondta, és az ajtó kitárult.
- Köszönöm – mondtam, és rámosolyogtam.
- Szívesen. Hiányozni fogsz – mondta, és hosszan nézett utánam, miközben átléptem a kapun.

Hogy mire gondolt, amikor a hiányomat emlegette? De inkább nem is akartam tudni. Jobb lesz nekem az úgy.

Miután átléptem a küszöböt, megcsapott a hő. És a füst. A csontjaimban éreztem, hogy ezt a helyet nem nekem találták ki. Itt minden vörösben játszott. Égett az ég, és itt-ott tüzek világították meg a tájat. Emberek rohanguk ide-oda. Siettek. Egy irányba tartottak, de én nem láttam, hogy mi felé. Csak a tömeget.

Rámarkoltam az érmémre, ami nálam maradt. Ráléptem a hevenyészett ösvényre, és elindultam a többi emberrel. Egy negyvenes férfi barna csuhában úgy nézett rám, mintha maga a sátán ugrabugrált volna előtte újszülött csecsemők szívét marcangolva. Hirtelen a semmiből előkapott egy fáklyát, és üvöltözve nekem rontott.

- Te istentelen pogány! Hogy merészeled így megbotránkoztatni a békés világot?! – és a fáklyával egyre közelebb jött.

Egy nő megállt mellettünk, és nézett minket. Többen továbbmentek. Pont nem érdekelt senkit. Mintha mindennapos lenne, hogy... egy fura alak fáklyával fenyeget egy másikat. Mert miért is ne?

- Jó napot magának is. Hol vagyok?
- Ne szólj hozzám, te démon, kutya fattya! – közölte, és közelebb jött.

Nos, két fontos tanítás jutott eszembe. Az egyik az oroszláncból, miszerint sose fordíts háttal egy számkivetettnek, a másik pedig csak úgy jött: szégyen a futás, de hasznos.

Úgyhogy hirtelen elsprinteltem előre, különböző emberek között átvergődve magam. A fáklyás ember nem követett. Nem bántam. De a füstös levegő – és a futás miatt – fuldokolni kezdtem. Kimentem az út szélére, de nem álltam meg. Nem mertem.

Itt minden különös volt. Időnként elrohant néhány ember bőszen visítva. Egy pár másik kergette. Valakit az út mellett vertek össze. Megpróbáltam venni egy mély lélegzetet. Nem jött össze.

Kínosan éreztem magam. Félttem. Kicsit olyan volt, mintha buszoztam volna. Tömeg és forróság. De ettől függetlenül inkább félelmetes volt. Hirtelen egy kéz nehezedett a vállamra. Úgy pördültem meg, mintha áramot vezettek volna belém. De szerencsére nem a prűd szerzetes volt – aki ellenezte a rövidnadrágot (bár nem lehet felelőni egy olyan kor emberének, ahol a bokavillantás is paráznság) – hanem egy fiú. Fellélegeztem, de aztán ugyanúgy összeszorult a gyomrom, mert attól még nem megbízható valaki, hogy nem ront neked azonnal égő fáklyával. De egy fokkal jobb.

- Amint látom megismerkedtél Fáklyással. Jobban kéne vigyáznod.
- Miért hívod Fáklyásnak? És mi ez a hely? Hol vagyok? És hogy az istenben lehet itt ekkora füst, hogyha nincs semmi, ami elégjen?
- Ne aggódj, ez a tűz sok-sok éve ég, és nem fogja abbahagyni egyhamar. Kitartó. És még valami. Errefelé nem érdemes sokat tudni. Csak megkattansz – közölte, és indult is tovább, mintha rengeteg mindent mondott volna.
- Hé! Állj már... hé! Várj már egy kicsit – mondtam, és utána siettem. Nem akartam egyedül maradni, és ő még mindig szimpatikusabbnak tűnt, mint a fáklyás cimborája.
- Igen? Mi az, hogy nem érdemes sokat tudni? És...
- Ne folytasd. De mi ez a nagy adat-vadászat? Miért lesz neked attól jobb, ha tudod, hol vagy? – kérdezte, és kicsit fura volt. Mintha a világfájdalma a tudás kontra tudatlanság volna.
- A nem tudásnál még a rossz hír is jobb – közöltem, és vállat vontam.
- Akkor te még nem kaptál igazán rossz hírt – mondta, és láttam, hogy ő már kapott.
- Te azt csak hiszed. Lényegtelen.
- Nem az.
- Tudod te egyáltalán, hogy hol vagyunk? – kezdett elegendő lenni ebből az emberből.
- A második árnyékvilágban. Most jobb? – mintha... nem is tudom, valami nagy kérdésre kellett volna válaszolnia. És ez nem az a pillanat, mikor van kedvem és energiám az ilyenekkel törődni.
- Tudod mit? Inkább tartsd meg magadnak – mondtam, és ott hagytam. Nem néztem vissza. Minek?

Az egy dolog, hogy a testem ott hever egy spanyol kisváros utcáin, és hogy most a saját fejemben vagyok. Még az is belefér, hogy nem tudom irányítani ezt az álmot. De hogy ilyen eszeveszett emberekkel verjen az ég, na, ez már fárasztó. És amúgy... miért akarom tudni, hogy hol vagyok? Hisz elvileg a fejemben kóricálok.

Bevetettem magam a tömegbe, és battyogtam velük, könnyezve a füsttől, ami láthatóan rajtam kívül senkit sem zavart. Mindenki furán nézett rám. Mondhatni feltűnően bámult. Tény, hogy rajtam volt egyedül zöld pulóver, de... azt hiszem, ez nem a legnyomósabb indok.

Az emberek sokfélék voltak. Óseibertől mai, kosztümös üzletasszonyon át a lovagig. Láttam rabszolgát, színészt, öltönyösöket, szakadt ruhában ógyelgő parasztokat, a nyolcvanas évek farmereiben virító fiatalokat és középkori bársony térdnadrágos nemeseket. Némelyek elég furán néztek ki.

Igazából lényegtelen volt, hogy az ember személy szerint mit viselt, hisz mindenkit belepett a korom és a kosz. Egyenlők voltak mind, egyformák, nyomorultak, mocskosak. Mindenki cipelt valami nagy, láthatatlan terhet, ami húzta lefelé. Volt, aki nem bírta

tovább, és elterült az út közepén. A sok lélek, akár a barmok lassan átcammogtak rajta, míg valaki fel nem rántotta a földről, hogy folytassa az útját. Valahova.

Nem éreztem úgy, mintha haladnánk. Hisz a távol égő láthatatlan halmok egy centit se jöttek közelebb, pedig már vagy egy órája figyeltem. De valamekkora távot mégis csak megtehattünk, mert felbukkant mellettünk egy akasztófa. Szörnyű látvány volt. Épp akkor vágták el egy szerencsétlen kötelét, aki a földre rogyott, akár egy zsák krumpli. Majd az egyik fekete kámzsás nemtelen egyén belerúgott egy hatalmasat. Erre az áldozat majdhogynem arrébb repült, majd megrázta magát, feltápászkodott, és elvonszolta magát a menetoszlopig, hogy folytassa az útját. Valahova.

Élt. Pedig... levágták. És eléggé élettelennek tűnt... a jelek szerint itt nincs halál, se kegyelem. Kegyelmes halál. Valószínűleg az Akasztott tudja, mit jelent. Összeszorult a gyomrom. Félni kezdtem. Rettegni. Hogy én leszek a következő. De folytattam az utam. Valahova.

Lehajtott fejjel lépdeltem. Kimerültem. Az akasztófát még mindig nem hagytuk el. Minden egyes pillanatban nőtt bennem a rettegés. De nem voltam egyedül. Körülöttem jó néhányan idegesen tekintettek körbe a tömegben, kerestek vagy vártak valamit. Én egy alacsony, izzadó férfit figyeltem, akinek a tekintete köztem, a fa és a tömeg pásztázása között ingadozott. Olyan embernek látszott, aki világ életében elfutott, elbújt, ha csak a legkisebb veszély is fenyegette. És ahogy figyeltem, feltűnt, hogy az ő nyakán még egy kötélnyom se látszott, míg mindenkién körülötte legalább egy lila sáv lapult. Ha valaki, akkor ő tudta, hogy hol kell elrejtőzni. És hogy merre fusson.

Egy ember esett el mellettem. Lehajoltam, és felhúztam a földről. Nehezebb volt, mint vártam és majdnem lerántott maga mellé. De ahhoz képest elég hamar álló helyzetbe szenvedtük magunkat.

Rosszul nézett ki. A bal arca feldagadt, és a jobbon pedig csorgott a vére. A ruháját belepte az az alattomos, vörös por, ami itt mindent. De hibátlanul ki lehetett venni a csizmák nyomát az ingén. Nehezen vette a levegőt, de erősen próbálkozott. Mintha morgott volna valamit.

- Ígérd... ígérd meg... kérlek... ígérd – motyogta. A kötözködő hangja. A nyakán három lila sáv. Megsajnáltam.
- Mit ígérjek meg? – kérdeztem halkán.

Nagy zaj volt körülöttünk, mégse az emberek beszéltek. Itt-ott sutyorogtak, de csak a forró, maró csendet – ami még sose volt ilyen fület tépő – és a semmi égését lehetett hallani, és ahogy a sziklák törnek, roppannak, szakadnak, zuhannak, akárha egy unatkozó óriás játszana egy kenyérdarabbal. Meg nyöszörgést, és néhol sikolyokat, üvöltést, és a megszégyenült csendet, amiért senki se nyújtott segítő kezét a szenvedőnek. Csak folytatta az útját. Valahova.

Halk volt a hangja. Inkább a nyögések közé sorolnám.

- Hogy nem... nem felejtesz... el – mondta, és nem nézett rám.
- Ígérem – feleltem halkán, és komolyan gondoltam, bár nem értettem ennek a lényegét, de kiszedem belőle, ha megjön a hangja. Nem ússza meg.
- Köszönöm – lehelte.

Nem szólt többet, csak csendben baktatott mellettem, aztán egyszer csak elengedett, és egyedül ment tovább. Aggódtam. Féltettem, nehogy megint elessen. És a sebei se voltak szépek. Ki kellett volna tisztítani őket. Valamivel. Valahogy. Ehelyett mind telement porral, ami nem a legjobb.

Hosszú és gyötrelmes menetelés után végre elhagytuk az akasztófát, ahova most mást húztak fel. Már nem láttuk, de hallottuk a jajongását. És a szívet tépő könyörgését, ahogy rimázkodott, ígéretett, de nem volt kegyelem.

Lassan a szemünk elé tárult három szörnyű állapotban lévő épület, ahová a nagyérdemű betért éjszakára. Meglepően gyorsan gyógyuló útitársam bőbeszédűen közölte „Balra.” és a baloldali rom felé vettük az irányt. Az emberek egyharmadával együtt.

Az épület belül tágasabb volt, de ugyanolyan használhatatlan. Volt benne négy nagyon hosszú asztal, két-két nagyon hosszú paddal, ahová letelepedtünk mi is. Amikor mindenki leült, az asztalokon görbe csajkákból megjelent egy tál gőzölgő, nem akarom tudni milyen étel, amire mindenki úgy vetette rá magát, mint ahogy a jó menekülttől várja az ember. Elborzasztó volt látni, hogy hogy küzdenek egy-egy maradék étel cafatért.

Mintha hangsúlyozni akarták volna, hogy én nem tartozom ide, előttem nem jelent meg tál, de nem is bántam. Nem voltam se éhes, se szomjas, álmos se igazán, csak a lelkem kimerült. Túl sok szenvedés. Túl valós.

Miután végeztek, elkezdtem becsülni a menza-kosztot.

A fiú, akinek még a nevét se tudtam, csak ült mellettem, és nézett. Nem voltam beszélgetős kedvemben, de egy ilyen helyzetben – amikor az ember a saját agyában, vagy hol kóricál – nem lehet elszalasztani az információszerzést. De mit érek azzal, ha megtudom? Talán – nem talán, biztos – több kérdést vetne fel, mint amit megválaszol. Viszont nem valószínű, hogy ide valaha visszajutok, úgyhogy... egyszer élünk. Többnyire.

- Miért bámulsz? – kérdeztem minden lelkesedés vagy életkedv nélkül.
- Fura vagy – felelte, és egy kicsit... nem, egy kicsit sem jött zavarba. Miért is tenné?
- Jó tudni.
- Honnan jöttél?
- Spanyolországból.
- Nem, időben. Ezer... mennyi?
- Kétezer-tizennégy.
- Atyavilág! Már olyan is van? – mondta döbbenten.
- Sőt, minden évben egyre nő.
- Nekem egy alak azt mondta, hogy kétezerben vége a világnak.
- Hogyne. Ez olyan négyéves ütemterv szerint halad, hol így, hol úgy pusztulunk ki. Változatos.
- Ahhoz képest, hogy a világotok, és valószínűleg a miénk eltűnése múlik rajta, nem igazán tűnsz érdeklődőnek.
- A ti világotok? – kérdeztem meglepődve. Mégis mi köze a kettőnek egymáshoz?
- Ha nincsenek élők, emberek, akik hisznek, vagy épp nem hisznek bennünk, lelkekben, akkor mi is megszűnünk létezni.
- Miért?
- Mert ha nem találtatok, teremtetek volna minket, akkor nem léteznénk.
- De ti vagytok a múlt, nem?
- Az attól függ. Nincs olyan, hogy múlt. Vagy jövő. Mármint, a múlt technikailag nem létezik, mivel már vége, és sose tér vissza az az elvesztegetett másodperc, óra, év. Míg a jövő még nem létezik, csak mivel eddig mindig felkelt egy új nap, logikai alapon feltételezzük, hogy holnap is megteszi – magyarázott. Kicsit gesztikulált. De nem feltűnően.

- De olyan nincs, hogy egyszerűen nem kel fel a nap. Egyrészt a Föld forog, másrészt meg az lehetetlen.
- Mert?
- Mert... – nem tudtam válaszolni. Miért is nem lehet? Ha sutba dobjuk a tudomány eddigi eredményeit, akkor elképzelhető.
- Mert eddig még nem történt hasonló. De még történhet.
- Honnan tudsz te ilyeneket?
- Beszélgetek a legújabb elfeledettekkel. Sok mindent meg lehet tudni – közölte, majd elnémult, mint aki túl sokat beszélt.

Aztán lemászott a padról, és alváshoz készülődve elnyúlt a földön. Nem értettem, hogy miért teszi, majd pár perc múlva eltűnt az asztal, és alólam a pad, úgyhogy mellette huppantam a földre. Kemény volt, és fáj. De fáj ez már jobban is.

- Kérdezhetek még két dolgot? – mondtam halkán, és átkaroltam a térdeim.
- Mit akarsz még? – mondta, és felkönyökölt.
- Miért kérted, hogy ne felejtselek el?
- Mert meg akarok szabadulni innen, és remélem, hogyha valaki emlékszik rám, akkor talán eljutok valami jobb helyre...
- És még valami... mi a neved?
- Nekem nincs nevem, ahogy itt senkinek se. Régen Tomnak hívtak. Ha jól emlékszem – felelte, és vállat volt.

Elmosolyodott, mintha egy régi emlékkép úszott volna el a szeme előtt. Nem úgy nézett ki, mint aki sokat mosolyog. Miért is tenné? Ez nem az a hely.

Egy kicsit lehunytam a szemem. De jó lenne otthon lenni. Ahol nincs ekkora nyomor, ilyen szenvedés. Azaz van, csak én nem látom. Önzőség. Méghozzá hatalmas. Ez a látvány, a sok ember, az akasztás, Tom... életem végéig kísérteni fog. És meg is érdemlem, ha vagyok akkora személtáda, hogy nem foglalkozom vele, és nem próbálok meg még az életben segíteni azokon, akiken még lehet.

- A lovagok. Francba – hallottam Tom hangját, és felpattant a szemem.
- Kik azok a lovagok?
- Akik akasztanak. Nagydarab, fekete kámzsás... valamik. És ide jönnek – mondta, és körbenézett a félhomályban.

Láttam a csuklyákon megtörő halvány fénysugarakat. Féltém. Rémisztő volt. Tom tudta, én is tudtam, és a kámzsások is tudták, hogy engem keresnek. Esélyem se volt futni. Körbevettek. És lassan közelítettek, mert megtehették – és mert így sokkal hatásosabb. Fogadni mertem volna, hogy ez a második indok.

Adrenalin száguldott az ereimben (noha nem volt feltétlen valós) és a testem futni akart. Menekülni. Védekezni. Akármilyen.

Szinte a semmiből előbukkant két kar, és vasmarokkal megszorította a vállaim, hátracsavarta a karom, és húzott el magával. Hiába vergődtem, rúgkapáltam, karmoltam, mind hasztalan.

Hátrafelé vonszoltak. Láttam, ahogy két, kámzsás alak, nem tudom, miért elkezdte össze-vissza ütlegetni Tomot. A földre rogyott. Hiába ordibáltam, hogy fejezzék be, fenyegetőztem, rimázkodtam, mindent mondtam, nem hagyták abba. Innen láttam, hogy vérzik. És végül, mintha ezer meg ezer évig ütötték volna, befejezték. Tom fekve maradt. Nem mozdult többé.

Lehajtottam a fejem. Nem tiltakoztam, hagytam, hogy húzzanak. Mindenütt ugyanazt láttam. Csendes, segélykérő arcokat. Egytől egyig. Mindenütt. Gyermekek. Anyák. Férfiak. Aggok, és anyókák. Fiatalok. Mind néztek. Egy olyan pillantással, amit nem tudtam elviselni.

De egy dologban biztos voltam. Őket sosem felejttem el. Ígérem.

A lovagok végigvonszoltak azon a romon, majd kihúztak az útra. Egy ismeretlen nyelven ordibáltak, majd bölintottak, és elkezdtek egy nagy, díszes, fehér márványkapu felé lökdösni, amiből fehér fény áradt, akár a kókuszpehely.

Az egyikük egy erős hátbavágással átlendített a fehér ajtón is.

Odaátra már nem követtek.

Üdítő élmény.

És még valami volt ott, ami sokkal vonzóbbá tette a helyet: friss levegő. Olyan mohón szívtam be az oxigént, ahogy csak mertem.

De a pozitívumok sorolásának itt vége is szakad.

Ez a hely... fura volt. Sikamlósnak mondanám. Egész pontosan úgy nézett ki, mint egy luxus lakópark, ahol még a kerítés is bélszínből van. Az igazi csúcskategóriás otthonok.

Ami gyanús. Ha valami túl szép ahhoz, hogy igaz legyen, akkor valószínűleg nem az – tartja a bölcs mondás.

Koszosan, porosan, füst szagúan és csöppet véresen indultam el a tökéletesen elegyengetett, tisztított úttesten. Csend volt. Sehol egy autó. Sehol egy bicikli. Sehol egy madár vagy egy kutya. Sehol egy ember... itt nincs senki.

Ráfontam az ujjaim a zsebemben tárolt érmére. Kifújtam a levegőm, és elsétáltam az egyik házhoz, hogy belessek az ablakon. Hogy megtudjam, egyáltalán lakik e itt valaki.

A kocsifelhajtó olyan tiszta volt, hogy látni lehetett a vászoncipóm lábnyomát.

Az ajtón lévő kisablakon nem lehetett belátni, így elbattyogtam a nappali ablakáig, és akkor... hirtelen egy arc nézett rám a függönyrésből. Egy barátságtalan arc. Egy olyan arc, aki fogja a konyhakést, és felvágottat csinál belőled.

Amúgy egy női arc, olyan, mintha márványból faragták volna ki, csak sokkal dühösebb. Úgy látszik, itt kényesek a kocsifelhajtó tisztaságára, gondoltam. Megfordultam, és elindultam másfelé, mielőtt neki is eszébe jut a konyhakés és a felvágott.

Az út közepén lépdeltem. Mintha minden házból figyeltek volna. Hirtelen valami robajt hallottam, amitől ugrottam egyet. Majd az égen, akár egy vadászrepülő, elszállt egy alak, sebesebben, mint a szél. Majd váratlanul valami érthetetlen üvöltés hangzott el, sziszegés, és az alakot mintha eltalálta volna valami, és attól zuhanni kezdett. Nagy sebességgel és robajjal csapódott be az egyik közeli utcába, és felszántotta az aszfaltot, majd pont a velem szemben lévő kereszteződésben állt meg füstölögve, hörögve, véresen.

Odasiettem, hogy megnézzem... hogy még él e, és ha igen, legalább... nem is tudom, ne egyedül haljon meg vagy valami hasonló. Nem hittem, hogy van olyan ember, aki egy ilyet túl tud élni, fizikailag. Bár az emberek nagy része nem szokott röpködni.

Lassítottam. Álljunk csak meg egy szóra. Ez az alak az előbb még repült. Repült! És valami eltalálta. Valami, amit kilöttek. Hogy eltalálják. Hogy lezuhanjon. Hogy... miért?

Azaz, hogyha ez szándékos volt, akkor a lövöldöző nemsokára fel fog bukkanni, hogy összeszedje a zsákmányát. És nekem nem feltétlen kéne megvárnom azt az ismeretlent, aki simán leszedett egy repülő alakot. Hmm.

Végül lassan, gyanakodva odamentem. Lassan közelítettem meg, mit lehessen tudni. Amikor odaértem mellé, még meleg volt a föld.

Az alak magzatpózban hevert, mozdulatlanul. Időnként zizzent, és szikrák ugrottak elő a hajából. Tele volt égési és egyéb sebekkel. Nem csodáltam.

Nem mertem megszólalni.

Végül összeszedtem magam, és kinyújtottam a kezem. Finoman megérintettem a vállát. Semmi. Kicsit megráztam. Semmi.

- Hahó... él még? Hahó...
- Tűnj el – morogta halkán. Nem nyitotta ki a szemét.
- Mi? Miért?
- Tűnj el! – kiáltotta.
- De? Hisz maga él... hogy? – kérdeztem zavarodottan. Mi az isten?
- Tűnj – nem tudta befejezni a mondatot, mert a semmiből hirtelen előbukkant egy adag Lovag, és felkapta a földről, majd elindult vele abba az irányba, ahonnan jött.

Nem értettem. Egyrészt, hogy miért mondogatta, hogy tűnjek el. Bár lehet, hogy nem nekem szánta, hanem egy emlékképnek, ami kísértette. Mert kétlem, hogy meg akart volna óvni egy teljesen ismeretlent, habár mit lehessen tudni. Nem minden ember szörnyeteg. De ő nem volt ember. Azaz... zavaros.

Valaki megbökte a vállam. Akkor jöttem rá, hogy még mindig térdeltem, amikor meglepetésszerűen felugrottam. Mögöttem egy lovag állt. Fekete köpenyt viselt, az arca takarva volt. Nagy, fekete bakancsát ki tudja, hány lélek ismerte már behatóan. Az oldalán több dolog lötyögött. Kötél. Egy kard. Valami hosszú fémrúd szerű dolog. Nem mozdult. Én se tettem. Mint amikor a nyuszi szuggerálja a kamiont.

- Kövess.

Mondta erős, de ismeretlen akcentussal, holott biztos voltam benne, hogy én se ismert nyelven beszéltem eddig. Már meg sem próbáltam megérteni, hogy mi ez a nyelv, és hogy én honnan ismerem ezt, és a többi, és a többi.

Ő nem volt az a... tudom, hogy nem ember, de valami ahhoz hasonló, akivel ellenkezni mertem volna. Annyira örült nem vagyok. Se mazochista. Úgyhogy követtem. Elindultunk egyenesen. Rengeteg egyforma, takaros kis ház mellett mentünk el, és én kicsit megnyugodtam. Olyan... békés volt a környék. Nem volt semmi, ami zavaró lett volna. Még a csönd is viselhető volt.

De tudtam, hogy nem lenne szabad élveznem. Hisz valahol, nem is olyan messze épp most vágnak le valaki a kötélről, hogy meneteljen tovább. És nem tudtam, mit gondoljak, vagy, hogy mit kéne gondolnom. Úgy döntöttem elnapolom ennek a kérdésnek a megválaszolását. Úgysem fog nyugodni hagyni.

Kanyarogtunk jobbra-balra, ide-oda, amíg én el nem tévedtem teljesen. Nem tudtam felidézni, hogy honnan hová és mettől meddig mentünk. Csak mentünk. Valahova.

Végül hirtelen eltűnt. Köddé vált. Felszívódott. Elnyelte a föld. Valami. Csak egy fekete kör maradt utána. De egy pár pislogás után az is eltűnt. Ott maradtam egyedül. A csöndben. Egy kihalt külvárosban. Ilyen se történt még velem.

Igazából voltak terveim, hogy majd mi mindent fogok egy ehhez hasonló helyzetben tenni, például felfogatom a lábtörlőket, átrendezem a cserepes virágokat, fecniket rakok ijesztgetésül a kocsik ablaktörlője alá. Meg hasonló ökörségek. De valahogy nem jött ki a lépés jelen pillanatban.

Hirtelen – ahogy bambán baktattam az úton – nekimentem valaminek. Az a valami nem látszott, viszont elég kemény volt, hogy rendesen fájjon tőle az orrom. Néztem. Nem látszott semmi. Kinyújtottam a kezem, és mintha kemény levegőbe, vagy mibe ütközött volna. Végigsimítottam rajta. Kicsit emlékeztetett a vízre. Hmm. A tenyerem valami gömbölyű izét tapintott. Elforgattam, és a szilárd levegőből ajtó nyílt egy fehér, márványozott, hatalmas aulába. Emlékeztetett egy múzeum előcsarnokára, csak itt nem volt semmiféle díszítés vagy dekoráció. Csak a hatalmas és tiszta márvány falak. Meg az elmaradhatatlan csend. Mindent elborított a felülről érkező napfény, ami a tetőablakokon át jutott be.

Még mindig füstszagú, izzadt és kellően koszos voltam. Meg már kezdett fájni a lábam. Átsétáltam a termen, majd elértem egy ódon tölgyfa ajtóhoz. Aminek réz kilincse volt. Üdítő változatosság. Egy szín.

Megvontam a vállam, és benyitottam. Egy majdnem ugyanolyan márvány csarnok tárult fel előttem. Ugyanolyan tetőablakokon áradt be a fény. Csak itt a falakat megannyi portré borította. Odasétáltam, hogy megnézzem az egyiket, mert nem hittem a szememnek. Bár már nem is próbáltam megérteni. Bonyolult. (Miért álmodok én ilyeneket?)

A kép olyan volt, mint amikor a jogosítványhoz fotóznak. A lehető legszerencsétlenebb arcod fogod mutogatni hosszú-hosszú éveken át.

A képen egy olyan arcot láttam, ahogy az ősembereket szokták ábrázolni a filmekben. Előreugró szemöldökcsont, széles pofacsont, csalé fogak, stb. Nagyon ostobán néztem rá. Leemeltem a képet a falról, hogy közelebbről is megnézzem. Mögötte egy kis üregben egy füzet volt. Kivettem a füzetet is. Nem is füzet volt az, inkább csak pár összefűzött lap. Amiben vázlatosan az állt, hogy megszületett, melyik törzsben élt, hogy és mi történt vele az élete különböző szakaszaiban – például mikor szűrt szíven egy mamutot (ugyanis őt érte az a megtiszteltetés) – és hogy hogy és mikor vesztette életét.

- Meglepő, ugye? Hogy mennyien voltak... mennyi lélek – szólt a hátam mögül egy érces hang. Én ugrottam egyet, és majdnem elejtettem a képet és lapot is.

Hátrafordultam, és egy nálam pár centivel magasabb férfi állt mögöttem. Olyan ötven körülnek tippeltem. Fehér öltönyben, fehér mellényben, fehér ingben, sőt, fehér bőrcipőben, ősz hajjal és kecskeszakállal, meg pár pluszkilóval állt mögöttem, és kedélyesen derült a meglepődésemen.

- Mi az isten... - motyogtam, és rémülten pislogtam, majd kisöpörtem egy tincset a homlokomból. Ez... nagyon nem számítottam erre.
- Erre sokan keresik a választ – mondta, és különös tekintettel méregetett. Pontosan úgy, mint amikor a mesében a gonosz, aki egy halálos küldetésről visszatért hősön csodálkozik, de igyekszik leplezni a meglepettségét.
- Nekem mondja... miért ijesztgeti itt a járókelőket?
- Ami azt illeti, itt nincsenek járókelők. Itt csak halottak vannak.
- Ahhoz képest elég jól tartja magát – vágtam rá, mire elfintorodott.
- Ön is.
- Szóval... maga él? – tettem fel egy meglepően tág értelművé vált kérdést.
- Valami olyasmi. És maga?
- Ha jól tudom – mondtam, és vállat vontam.
- Ez remek... és mi szél hozta?
- Ha én azt tudnám. Hol vagyok?

- Jelenleg az Ezeregy Senki Arcképcsarnokában.
- Ami... hol is van? – kérdeztem, és kezdtem megenni a kitérő válaszokat. A keresztkérdésekkel együtt.
- A legfelső szinten, a csúcson, ha mondhatok ilyet.
- Aha... hát az jó. És... innen haza tudok jutni? – kérdeztem, és reméltem, hogy egyszer, csak most az egyszer sikerül használható választ kapnom.
- Talán.
- Hogyhogy talán? – kérdeztem meglepődve. Elfáradtam, nem tűnt fel, hogy tuskó vagyok.
- Kétesélyes, vagy igen, vagy nem. Jöjjön velem...
- Lehet egy kérdésem? – kérdeztem.
- Tegye csak fel – mondta, és egy morcos üzletember jóindulatával intett egy irányba, majd elindultunk arra felé.
- Mi ez az Arcképcsarnok? – kérdeztem. Hirtelen megváltozott az arca. Mint amikor ugyanannak a morcos üzletembernek a cégéről kérdezzük, amire hogy, hogy nem nagyon büszke.
- Ez egy remek kérdés. Ez egy olyan hely, ahol mindenki egyenlő! Nincs kivétel, se kimaradás. Itt minden valaha élt emberről van kép, adat, információ, akár tett valamit, akár nem, akár hosszú életű volt, akár csak pár napig élt. Van itt akta paraszttól nemesig, királyoktól szolgálkig, és a többi. Még magáról is – mondta, és mosolygott.

Azalatt a fél perc alatt, amíg ezt elmondta, elértünk az ősemberektől napjainkig, egy ugyanolyan tölgyfa ajtóig. Meglepetten körbenéztem, de nem szóltam semmit. Ez... korántsem a legfurább dolog, amit eddig átéltem.

- Rólam? De én még élek... ugye?
- Csak magán múlik. De folyamatosan vezetjük minden élő történetét, úgyhogy a magáét is.
- Értem... – mondtam, és kicsit elnémultam.

Kinyitottam az ajtót, és beléptem a következő terembe. Mennyi terem van itt még?

Ez is nagyon hasonlított az előzőre. De ez sokkal kisebb volt – akkora, mint egy normális osztályterem – és kör alakú. A szélén – hogy, hogy nem – márványoszlopokon lávalámpára emlékeztető izék voltak. Mindegyikben valami színes, világító dolog vibrált.

Odasétáltam az egyikhez, a hozzám legközelebb lévőhöz. Nem tudtam eldönteni, hogy milyen színű volt, már ha egyáltalán volt színe. Ahogy megközelítettem, hatalmába kerített egy eddig ismeretlen érzélem. Olyan voltam, mint a szél. Nem ismertem akadályt, se megállást, nem volt sem uram, sem parancsolóm, se nevem, se hazám, se tudásom, se semmim, és mégis mindent birtokoltam, ami kellett: azaz semmit. Szálltam, és... szálltam. Szabadon.

Elhátráltam a vadul kavargó lámpaszerűségtől, de az érzés ottmaradt. Visszatért minden. Megráztam magam. Félrefordítottam a fejem. Mi az isten volt ez?

A kíváncsiság nagy úr, és nem bírtam ellenállni – nem mintha olyan erősen próbálkoztam volna – és visszamentem a... nevezzük lávalámpának. Szóval visszamentem a lávalámpához. Visszatért az érzés. De most ettől eltekintve magát a lámpát vizsgáltam. Amit eddig mintának véltem, azok repedések voltak. Nagyon finom hajszálrepedések. Mintha a lámpából... kicsit szivárgott volna. Nem volt feltűnő, csak ha közelről nézte az ember.

Arrébb mentem. A következő lámpában a kavargó valaminek határozottan sötét színe volt, és olyan letargikus hangulatot árasztott, hogy nem akartam jobban tanulmányozni. Amikor a harmadik lámpát közelítettem meg, a fehér ruhás emberke megszólalt. El is felejtettem, hogy itt van.

- Kigyönyörködte magát? – kérdezte élesen.
- Elnézést. Ezek mik?
- Ha eddig nem jött rá, akkor csalódtam az ön feltételezett intelligencia hányadosában.
- Haha. És ez a terem...
- Azért vagyunk itt, mert itt van a hazavezető ajtó, amin hálás lennék, ha kifáradna – mondta, és kezdett elege lenni belőlem.

Az érzésektől feltöltődve előtört belőlem a kíváncsi-kötözködő énem.

- Miért akarja, hogy eltűnjek?
- Miért akarná a sas repülni tanítani a vakondot?
- Ne menjünk bele a metaforák elemzésébe. Miért nem válaszol nekem senki egyenesen?
- Mert túl sokat kérdez.
- Vagy, mert kényelmetlen a válasz.
- Mire menne azzal a tudással, amit meg akar szerezni? Miért lenne jó tudni a jövőjét? Miért akarja tudni, mi várja magát odaát? Miért olyan fene jó a tudás?
- Ha nem tudja értékelni a tudását, vessen magára. De a tudás egy olyan... nevezzük kincsnek, ami vagy boldogít, vagy kétségbe ejt, felszabadít, összetör, de hogyha nem ismered, az talán a legörjítőbb dolog a világon. Bár ha megismered az se fáklyásmenet. Bár... a hazugság talán az egyik legkényelmesebb ügyintézési mód a világon, főleg ha baj van, és sokkal kényelmesebb egy problémamentes, kitalált világban élni, de az nem jó – mondtam, és közben hadonásztam. Akkor jöttem rá a mondókám értelmére, miután kimondtam.
- Miért? Rengeteg gondtól kímél meg.
- Nem vagyok teljesen biztos benne. Talán azért, mert így neveltek. A szüleim, a meséim, a környezetem... vagy ez egy belülről előtörő ösztön. Mindenesetre nevezzük morális alapelvnek – feleltem.
- Ha maga mondja...
- A magány nem megoldás – mondtam.

Hirtelen minden elmosódott körülöttünk. A lámpák pacákká váltak. A falak fehéren világítottak. A fehér ruhás ember villódzni kezdett. Egy pillanatig még a kecskeszakállas úr volt, a következőben pedig egy amorf lény, aki olajosan fénylett, és hatalmas, sárga szeme volt, fekete pupillákkal. De újra férfi. Megint lény. Nem voltak kivehető lábai. Görnyedt volt, nagy fekete fogakkal. Megint férfi. Visszatért a lény. Legalább másfél méteres, hosszú karmokban végződő karjai voltak. Egyre gyorsabban villódzott. Végül már nem tudtam különbséget tenni közöttük.

Már minden csak fehérség volt, meg a villódzó alak. Láttam, hogy látom. Rám vicsorgott. Már csak a sötét lény állt előttem. Az állkapcsában több sorban sorakoztak a fogak. Felém kapott. Inkább vetődött. Én sikítva hátra ugrottam. Újra felém jött. Éreztem, ahogy a borotvaéles fogakkal bélelt állkapocs átroppantja a gerincem. Minden elsötétült.

Felültem. Pirkallott. A kis fekete macska rám nyávogott, felborzolta a bundáját, majd felsőbbtség teljesen elsétált. Alig tett pár lépést, és köddé vált.

Ott voltam abban a kis, elhagyatott utcában, a földön. A táskám érintetlenül mellettem. Kavargott a fejem. A gyomrom is. Feltápászkodtam a földről, és behánytam az oszlopon ékeskedő szemetesbe. Alig álltam a lábamon.

Elindultam az utca vége felé.

Igyekeztem mélyeket lélegezni.

Éltem. Itt voltam. Ép, átharapatlan gerinccel. Egyben. Rengeteg emlékekkel. Rengeteg bizarr emlékekkel. Ugyanabban a füstszagú, poros ruhában. Az érmémmel a zsebemben.

A sarkon velem szemben befordult az egyik csaj, aki az egyik vezető volt a nyelvtáborban. Jó fej. Beszélgettünk már párszor. De csak az számított, hogy felismert, és én is őt. Teljesen ledöbbsent. Visszavitt a buszhoz. Mint kiderült, visszajöttek értem. Halleluja.

Felszálltunk. Elmentünk a következő állomásig. Megvizsgált egy doktor. Agyrázkódás. Amúgy kutya bajom. Ha voltak is hallucinációim, ne aggódjak, vele jár. Majd rendbe jövök.

Mumus. Tom. Villódzó figura. Kecskeszakáll. Szürkeség. Füst. Akasztás. Lovagok. Csönd. Állkapocs. Út. Vér. Villódzó alak. Harapás. Fáklya. Szabadulni vágyó, földbe csapódó ismeretlen. Elfeledett emlékek. Szél. Kérdések.

Mindez rendszerezetlenül kavargott a fejemben. Megbizonyosodtam arról, hogy most még a buszon ülök. Többnyire felügyeltek. Már nem fogok találkozni ezekkel a képekkel. Már nem muszáj. De ez nem azt jelenti, hogy nem is fogok.

És a kis fekete macska békésen elaludt az ölemben.

Elfeledett árnyékvilágok

írta: Völgyi Anna

Hogy lehet teljesen elveszni?

Nem olyan nehéz.

Először is elveszettnek kell éreznünk magunkat, mint amikor az ember teljesen egyedül elmegy Spanyolországba, nyelvtáborba, mert a barátai az utolsó pillanatban visszamondták, mit ad isten. Azután vesszünk el, de a szó szoros értelmében, például felejtődünk ott egy névtelen spanyol városka lerobbant benzinkútján, tönkrement telefonnal. És, mint afféle plusz, jöjjünk rá, hogy minden utca teljesen egyforma, még a szűrős szemű térfigyelő-nénik is. De azt még hozzátenném, hogy az ilyen utcák – meg a térfigyelő-nénik – rosszul megvilágítottak, kevés lámpával. Viszont ez roppant környezettudatos hozzáállásra utal, ugyanis a fele nem használ áramot, és nem is működik.

Egyedül bolyongtam az utakon, fáradt és éhes voltam, féltem, és elegendő volt, ebből az egészből. És fogadni mertem volna, hogy valaki követ már egy ideje, de lehet, hogy tévedtem. Ki tudja. Nem láttam sokat.

Nekidőltem a – környezetemben lévő egyetlen – villanyoszlopnak. Hirtelen valami sikamlós hozzáért a vádlimhoz. Sikítottam, és arrébb ugrottam. A sikolyomra felháborodottan nyávogott egy kis, fekete macska, és folytatta a lábam fixírozását. De én az ugrás következtében elvesztettem az egyensúlyomat, és megcsúsztam. Bevertem a fejem a világító villanyoszlop valószínűleg vas alapzatába, és mielőtt elvesztettem volna az eszméletem, annyit láttam, hogy a kis fekete macska elégedetten foglal helyet a derekamnál.

Majd kihunytak a fények.

Amikor magamhoz tértem, a fényviszonyok nem javultak. Talán minden kicsit szürkébbé vált. És világosodott. De nem volt nagy élmény.

Eltűnt a táskám. Meg a macska. Meg az oszlop. Meg az utca. És még a térfigyelő-nénik is. Ez... nem Spanyolhon volt, az biztos.

Elöttem egy körülbelül derékig érő kupac állt. Minden volt ott, bár a zokni gyanúsan sok volt. Többek között. De volt ott nem egy album, nagy, sárga címekekkel, meg évszámokkal. Ezek alkották a kupac nagyobb részét. Valami feltűnt. Egy bordó madzagon egy nagy, nehéznek látszó érme himbálódzott. Pontosan olyan, ami tavaly nyárig a birtokomban is volt, csak sajnos lába kélt idő közben. Szórakozottan érte nyúltam, és megforgattam a kezem között. Beillesztettem a körmöm abba a karcolásba, amit... amit én okoztam még anno a lakáskulccsal. Ez nem pontosan olyan volt, mint az én elveszett érmém, ez volt az én elveszett érmém. Hacsak valaki nem szórakozik velem, és a hecc kedvéért... nem. Mi?

Biztos, ami biztos alapon zsebre vágtam. Ez volt a szerencse érmém. Nélküle egy tapodtat se mozdulok többet.

Arrébb tettem egy zöld zoknit, és felemeltem az egyik albumot. A borítójára az EMLÉKEK felirat volt felragasztva, kétezer-tizenegyből. Felütöttem egy oldalon. Szeptember negyedike – állt egy fénykép alatt. Mellette volt még öt kép ötödikétől tizedikéig. Rátettem az ujjam hetedikére (szerda).

Hirtelen furcsa érzés kerített hatalmába – szó szerint – és egy furcsa fényörvénnyel együtt visszakerültem hatodikba. Újra általánosba jártam, még hosszú volt a hajam (tavaly óta alig ér a vállamig), és magyar órával kezdtünk, de a tanár hiányzott aznap. Hetedikén. De túléltek, helyette sétálni vittek minket. Még nem írtunk dolgozatot semmiből. Sokat jegyzeteltünk. Az ebéd felejthető volt. Hazasétáltam. Zenét hallgattam. Otthon házit írtam. Vacsoráztunk. Lefeküdtem aludni. Újra jött a fénysugár, és visszatértem arra a szürke helyre.

Mi?

Tovább lapoztam.

Rátettem a kezem október huszonegyedikére. Majd március harmincadikára. Május öt. Július négy.

Újraéltem számtalan elfelejtett napom. De ezt meguntam, és előkaptam egy ÁLMOK feliratú albumot, és felütöttem az első oldalon. Megérintettem az első képet, de így utólag bár ne tettem volna.

Bekerültem az álomba. Egy kihalt réten vagyok, rabiga a nyakamon. Menetelek. Egy csoport ember van velem. Össze vagyunk láncolva. Mind énekelünk, egy dalt, folyton folyvást. Ugyanazt. Monotonon. Búsan. Iszonyat teher nyugszik a vállamon, és csak nyom lefele, próbál belepaszírozni a latyakos földbe. De a menetoszlop nem hagy összerogyni, mennem kell, minden lépésért küzdenem, közben dűnnyögni a dalt. Az örökkévalóig. És felébredek.

Az álmokkal nem kísérleteztem többet. Visszaraktam mindent a kupacba, és felálltam. A térdem csupa kosz volt. Leporoltam. A rövidnadrágom olyan volt, mint tegnap. Kék. Az érmét a pulóverem zsebébe csúsztattam, és elindultam.

Körülöttem minden szürkés volt és tompa. Rengeteg kupacot láttam, első látásra rendezetlenül, de a méretbeli különbségektől eltekintve rendezett sorokban voltak elhelyezve. És sok bizarr kupacot láttam. Hajjaj.

Az egyikben például egy piros kocsit láttam. Nem mentem közel hozzá, mert félttem, hogy összeomlik. Körbejártam. A kocsin kívül volt ott még egy nagy, sárga szemetesekuka, egy festmény valami messzi-messzi tájról illetve egy koporsó. Vadonat új, fekete, lakkozott, és nem akarom tudni, hogy hogy az istenbe lehetett elveszíteni egy koporsót.

Nem volt ez olyan rossz hely. Tetszett. Érdekes volt. Már csak a kupacokból is ki lehetett találni történeteket az emberekről. De... azért furcsa gyanús dolgok ide, furcsa, gyanús dolgok oda, haza kellene jutnom valahogy.

Vagy itt halok éhen.

Szép kilátások, mondhatom.

Valami surranó hangot hallottam, mint amikor mozog a függöny, de nem tudod, miért. Hirtelen hátrafordultam, és ott állt mögöttem a világ legcsalódottabb élőlénye.

- Na! Fordulj meg! – kérelt és parancsolt, vagy valami hasonló.
- Miért? – kérdeztem döbbenten.
- Hadd ijesszelek meg! Légyszi! Légyszi! Légyszi! – mondta, és láttam a nagy, kék szeméit a rongyos, fekete csuklya alatt. Megsajnáltam szegényt.

- Na, jó – mondtam, és hátat fordítottam neki, majd elindultam előre.

Vártam, hogy majd rám veti magát, hörög, karmol, visít, valami. Öt lépés múlva megfordultam, hogy megnézzem, hogy mi folyik ott. Erre rajtakaptam a nálam fél fejjel kisebb izét, ahogy közli, hogy:

- Bu – és nagyon örült magának.
- Bu? Ez komoly? Bu? Ja... ÁÁÁÁÁ! – jutott eszembe, hogy meg kéne ijednem. Mert miért is ne?
- Megijedtél? – kérdezte reménykedve.
- Igen. Te ki a... ki vagy? – kérdeztem, és kicsit megrémültem. Hűvös aura vette körül. Mint egy szellő-felhő.
- A Mumus. És te?
- Kata – mondtam, és kezet nyújtottam. Megrázta. A keze olyan volt, mintha vattacukorba burkolt hurkapálcákat ráztam volna – Mi ez a hely?
- Ó... ez az Elfelejtett Holmik Helye. Első szint. Üdvözöllek a kacatok nevében ezen a rettegett helyen – közölte, és kitárta a kezét.

Biztos voltam benne, hogy örült, amiért tudott beszélni valakihez. Nem lehet valami izgalmas dolog itt tölteni a napjaidat. Hmm. Apropos... mi az az itt?

- Első szint? Minek az első szintje? És... hogy juthatok ki innen? – kérdeztem, és segélykérően néztem újdonsült ismerősömré.
- Ööö... fogalmam sincs. És az a degenerált egyszarvú se tudja, aki este hatkor repüli körbe ezt a kupac földet – mondta, és lemondóan nézett – Szerintem menj mélyebbre. Nincs is messze.
- Hová mélyebbre? Mi? – mondtam, és értetlenül néztem rá. Az egy dolog, hogy bevertem a fejem, na de ennyire?
- Na, gyere, elmagyarázom.
- Rendben – feleltem, és elindultam mellette.
- Szóvaal... te most a kacatok szintjén vagy. Ez az első szint. A következő az emberek szintje, ahol elfeledett lelkek lebegnek elfeledve. Eszeveszett egy hely. Ott mindent lehet találni. Mindenféle embert. Bárkit, akit valaha elfelejtettek. A legkorábbi koroktól napjaink eltűntjeiig. De amilyen érdekesnek hangzik, akkora ott a káosz is. Nem jártam ott sose, de amikor benéztem azon a kapun, akkor rengeteg mindent láttam, túl sok mindent – mondta, és csóválta a fejét.

Időközben elmentünk jó pár szürke halom mellett, amik rengeteg mindent tartalmaztak. A kedvencem a hatalmas, rózsaszín plüssoroszlán illetve valami ősi törzsi maszk, mindenféle tollal, és mellette állt még egy nagy lándzsa is. Kíváncsi lennék, ki vesztette el őket, és hogy mit kapott érte.

- Azaz...?
- Azaz én három szintről tudok. A harmadikról a Degenerált Egyszarvú mesélt, amikor még tudott beszélni. Ő onnan szökött meg, de innen ki nem tudott jutni. Pedig ő még repülni is tud. Úgyhogy neked komolyabb segítség kell.
- Aha – feleltem, és elkezdtem aggódni. Nem lesz ez így jó. Kíváncsiságból megcsíptem a karom, hátha felébredek. Nem jött be – És mit keressek? Úgy egyáltalán... hogy kerülhetek ki innen?
- Fogalmam sincs. De maradhatsz is... itt nem esik semmi bajod, és...
- Azt hiszem, most kihagyom. De ha legközelebb visszakerülök, maradok még tovább is.

- Ahogy gondolod.

Kicsit csalódott. Csendben mentünk tovább. Szürke út, szürke halmok, szürke ég. Még Mumus is kezdett kiszürkülni.

Nem tudom, hogy mennyi ideig baktattunk – baktattam, mert Mumus csak a föld fölött susogott – de végül elértünk egy méretes kapuhoz. Félkör alakú volt, a homlokzatába egy magasabb ember könnyedén beverhette a fejét, pláne ha nem figyelt.

Mumustól kezdett kiverni a víz. Főleg amikor kinyitotta a kaput. Nekilátott suttogni, de úgy, mintha valami ősi nyelven kántált volna, pedig nem, mert két szót ismételt, viszont azt motyogta. Hátravetette a fejét, és lecsúszott róla csuklya. Kopasz volt. Nem volt se orra, se szája, csak sebei. A bőre sárgás volt, és mindenütt véres karmolások tarkították, az arcán, a szája és a szemöldöke helyén, a homlokán, ott, ahol a hajának kellett volna lennie, és végig a nyakán. De a szemei nagyok voltak, természetellenesen nagyok. És olyan tiszta kék színűek, amit még sose láttam azelőtt.

- Ne nézz... bocs... szóval ez itt a kapu. A második szint csak rád vár – mondta, és az ajtó kitárult.
- Köszönöm – mondtam, és rámosolyogtam.
- Szívesen. Hiányozni fogsz – mondta, és hosszan nézett utánam, miközben átléptem a kapun.

Hogy mire gondolt, amikor a hiányomat emlegette? De inkább nem is akartam tudni. Jobb lesz nekem az úgy.

Miután átléptem a küszöböt, megcsapott a hő. És a füst. A csontjaimban éreztem, hogy ezt a helyet nem nekem találták ki. Itt minden vörösben játszott. Égett az ég, és itt-ott tüzek világították meg a tájat. Emberek rohanguáltak ide-oda. Siettek. Egy irányba tartottak, de én nem láttam, hogy mi felé. Csak a tömeget.

Rámarkoltam az érmémre, ami nálam maradt. Ráléptem a hevenyészett ösvényre, és elindultam a többi emberrel. Egy negyvenes férfi barna csuhában úgy nézett rám, mintha maga a sátán ugrabugrált volna előtte újszülött csecsemők szívét marcangolva. Hirtelen a semmiből előkapott egy fáklyát, és üvöltözve nekem rontott.

- Te istentelen pogány! Hogy merészeled így megbotránkoztatni a békés világot?! – és a fáklyával egyre közelebb jött.

Egy nő megállt mellettünk, és nézett minket. Többen továbbmentek. Pont nem érdekelt senkit. Mintha mindennapos lenne, hogy... egy fura alak fáklyával fenyeget egy másikat. Mert miért is ne?

- Jó napot magának is. Hol vagyok?
- Ne szólj hozzám, te démon, kutya fattya! – közölte, és közelebb jött.

Nos, két fontos tanítás jutott eszembe. Az egyik az oroszlánc királyból, miszerint sose fordíts háttal egy számkivetettnek, a másik pedig csak úgy jött: szégyen a futás, de hasznos.

Úgyhogy hirtelen elsprinteltem előre, különböző emberek között átvergődve magam. A fáklyás ember nem követett. Nem bántam. De a füstös levegő – és a futás miatt – fuldokolni kezdtem. Kimentem az út szélére, de nem álltam meg. Nem mertem.

Itt minden különös volt. Időnként elrohant néhány ember bőszen visítva. Egy pár másik kergette. Valakit az út mellett vertek össze. Megpróbáltam venni egy mély lélegzetet. Nem jött össze.

Kínosan éreztem magam. Félttem. Kicsit olyan volt, mintha buszoztam volna. Tömeg és forróság. De ettől függetlenül inkább félelmetes volt. Hirtelen egy kéz nehezedett a vállamra. Úgy pördültem meg, mintha áramot vezettek volna belém. De szerencsére nem a prűd szerzetes volt – aki ellenezte a rövidnadrágot (bár nem lehet felelni egy olyan kor emberének, ahol a bokavillantás is paráznság) – hanem egy fiú. Fellélegeztem, de aztán ugyanúgy összeszorult a gyomrom, mert attól még nem megbízható valaki, hogy nem ront neked azonnal égő fáklyával. De egy fokkal jobb.

- Amint látom megismerkedtél Fáklyással. Jobban kéne vigyáznod.
- Miért hívod Fáklyásnak? És mi ez a hely? Hol vagyok? És hogy az istenben lehet itt ekkora füst, hogyha nincs semmi, ami elégjen?
- Ne aggódj, ez a tűz sok-sok éve ég, és nem fogja abbahagyni egyhamar. Kitartó. És még valami. Errefelé nem érdemes sokat tudni. Csak megkattansz – közölte, és indult is tovább, mintha rengeteg mindent mondott volna.
- Hé! Állj már... hé! Várj már egy kicsit – mondtam, és utána siettem. Nem akartam egyedül maradni, és ő még mindig szimpatikusabbnak tűnt, mint a fáklyás cimborája.
- Igen? Mi az, hogy nem érdemes sokat tudni? És...
- Ne folytasd. De mi ez a nagy adat-vadászat? Miért lesz neked attól jobb, ha tudod, hol vagy? – kérdezte, és kicsit fura volt. Mintha a világfájdalma a tudás kontra tudatlanság volna.
- A nem tudásnál még a rossz hír is jobb – közöltem, és vállat vontam.
- Akkor te még nem kaptál igazán rossz hírt – mondta, és láttam, hogy ő már kapott.
- Te azt csak hiszed. Lényegtelen.
- Nem az.
- Tudod te egyáltalán, hogy hol vagyunk? – kezdett elegendő lenni ebből az emberből.
- A második árnyékvilágban. Most jobb? – mintha... nem is tudom, valami nagy kérdésre kellett volna válaszolnia. És ez nem az a pillanat, mikor van kedvem és energiám az ilyenekkel törődni.
- Tudod mit? Inkább tartsd meg magadnak – mondtam, és ott hagytam. Nem néztem vissza. Minek?

Az egy dolog, hogy a testem ott hever egy spanyol kisváros utcáin, és hogy most a saját fejemben vagyok. Még az is belefér, hogy nem tudom irányítani ezt az álmot. De hogy ilyen eszeveszett emberekkel verjen az ég, na, ez már fárasztó. És amúgy... miért akarom tudni, hogy hol vagyok? Hisz elvileg a fejemben kóricálok.

Bevetettem magam a tömegbe, és battyogtam velük, könnyezve a füsttől, ami láthatóan rajtam kívül senkit sem zavart. Mindenki furán nézett rám. Mondhatni feltűnően bámult. Tény, hogy rajtam volt egyedül zöld pulóver, de... azt hiszem, ez nem a legnyomósabb indok.

Az emberek sokfélék voltak. Őseibertől mai, kosztümös üzletasszonyon át a lovagig. Láttam rabszolgát, színészt, öltönyösöket, szakadt ruhában ógyelgő parasztokat, a nyolcvanas évek farmereiben virító fiatalokat és középkori bársony térdnadrágos nemeseket. Némelyek elég furán néztek ki.

Igazából lényegtelen volt, hogy az ember személy szerint mit viselt, hisz mindenkit belepett a korom és a kosz. Egyenlők voltak mind, egyformák, nyomorultak, mocskosak. Mindenki cipelt valami nagy, láthatatlan terhet, ami húzta lefelé. Volt, aki nem bírta

tovább, és elterült az út közepén. A sok lélek, akár a barmok lassan átcammogtak rajta, míg valaki fel nem rántotta a földről, hogy folytassa az útját. Valahova.

Nem éreztem úgy, mintha haladnánk. Hisz a távol égő láthatatlan halmok egy centit se jöttek közelebb, pedig már vagy egy órája figyeltem. De valamekkora távot mégis csak megtehattünk, mert felbukkant mellettünk egy akasztófa. Szörnyű látvány volt. Épp akkor vágták el egy szerencsétlen kötelét, aki a földre rogyott, akár egy zsák krumpli. Majd az egyik fekete kámzsás nemtelen egyén belerúgott egy hatalmasat. Erre az áldozat majdhogynem arrébb repült, majd megrázta magát, feltápászkodott, és elvonszolta magát a menetoszlopig, hogy folytassa az útját. Valahova.

Élt. Pedig... levágták. És eléggé élettelennek tűnt... a jelek szerint itt nincs halál, se kegyelem. Kegyelmes halál. Valószínűleg az Akasztott tudja, mit jelent. Összeszorult a gyomrom. Félni kezdtem. Rettegni. Hogy én leszek a következő. De folytattam az utam. Valahova.

Lehajtott fejjel lépdeltem. Kimerültem. Az akasztófát még mindig nem hagytuk el. Minden egyes pillanatban nőtt bennem a rettegés. De nem voltam egyedül. Körülöttem jó néhányan idegesen tekintettek körbe a tömegben, kerestek vagy vártak valamit. Én egy alacsony, izzadó férfit figyeltem, akinek a tekintete köztem, a fa és a tömeg pásztázása között ingadozott. Olyan embernek látszott, aki világ életében elfutott, elbújt, ha csak a legkisebb veszély is fenyegette. És ahogy figyeltem, feltűnt, hogy az ő nyakán még egy kötélnyom se látszott, míg mindenkién körülötte legalább egy lila sáv lapult. Ha valaki, akkor ő tudta, hogy hol kell elrejtőzni. És hogy merre fusson.

Egy ember esett el mellettem. Lehajoltam, és felhúztam a földről. Nehezebb volt, mint vártam és majdnem lerántott maga mellé. De ahhoz képest elég hamar álló helyzetbe szenvedtük magunkat.

Rosszul nézett ki. A bal arca feldagadt, és a jobbon pedig csorgott a vére. A ruháját belepte az az alattomos, vörös por, ami itt mindent. De hibátlanul ki lehetett venni a csizmák nyomát az ingén. Nehezen vette a levegőt, de erősen próbálkozott. Mintha morgott volna valamit.

- Ígérd... ígérd meg... kérlek... ígérd – motyogta. A kötözködő hangja. A nyakán három lila sáv. Megsajnáltam.
- Mit ígérjek meg? – kérdeztem halkán.

Nagy zaj volt körülöttünk, mégse az emberek beszéltek. Itt-ott sutyorogtak, de csak a forró, maró csendet – ami még sose volt ilyen fület tépő – és a semmi égését lehetett hallani, és ahogy a sziklák törnek, roppannak, szakadnak, zuhannak, akárha egy unatkozó óriás játszana egy kenyérdarabbal. Meg nyöszörgést, és néhol sikolyokat, üvöltést, és a megszégyenült csendet, amiért senki se nyújtott segítő kezét a szenvedőnek. Csak folytatta az útját. Valahova.

Halk volt a hangja. Inkább a nyögések közé sorolnám.

- Hogy nem... nem felejtesz... el – mondta, és nem nézett rám.
- Ígérem – feleltem halkán, és komolyan gondoltam, bár nem értettem ennek a lényegét, de kiszedem belőle, ha megjön a hangja. Nem ússza meg.
- Köszönöm – lehelte.

Nem szólt többet, csak csendben baktatott mellettem, aztán egyszer csak elengedett, és egyedül ment tovább. Aggódtam. Féltettem, nehogy megint elessen. És a sebei se voltak szépek. Ki kellett volna tisztítani őket. Valamivel. Valahogy. Ehelyett mind telement porral, ami nem a legjobb.

Hosszú és gyötrelmes menetelés után végre elhagytuk az akasztófát, ahova most mást húztak fel. Már nem láttuk, de hallottuk a jajongását. És a szívet tépő könyörgését, ahogy rimázkodott, ígéretett, de nem volt kegyelem.

Lassan a szemünk elé tárult három szörnyű állapotban lévő épület, ahová a nagyérdemű betért éjszakára. Meglepően gyorsan gyógyuló útitársam bőbeszédűen közölte „Balra.” és a baloldali rom felé vettük az irányt. Az emberek egyharmadával együtt.

Az épület belül tágasabb volt, de ugyanolyan használhatatlan. Volt benne négy nagyon hosszú asztal, két-két nagyon hosszú paddal, ahová letelepedtünk mi is. Amikor mindenki leült, az asztalokon görbe csajkákból megjelent egy tál gőzölgő, nem akarom tudni milyen étel, amire mindenki úgy vetette rá magát, mint ahogy a jó menekülttől várja az ember. Elborzasztó volt látni, hogy hogy küzdenek egy-egy maradék étel cafatért.

Mintha hangsúlyozni akarták volna, hogy én nem tartozom ide, előttem nem jelent meg tál, de nem is bántam. Nem voltam se éhes, se szomjas, álmos se igazán, csak a lelkem kimerült. Túl sok szenvedés. Túl valós.

Miután végeztek, elkezdtem becsülni a menza-kosztot.

A fiú, akinek még a nevét se tudtam, csak ült mellettem, és nézett. Nem voltam beszélgetős kedvemben, de egy ilyen helyzetben – amikor az ember a saját agyában, vagy hol kóricál – nem lehet elszalasztani az információszerzést. De mit érek azzal, ha megtudom? Talán – nem talán, biztos – több kérdést vetne fel, mint amit megválaszol. Viszont nem valószínű, hogy ide valaha visszajutok, úgyszólván... egyszer élünk. Többnyire.

- Miért bámulsz? – kérdeztem minden lelkesedés vagy életkedv nélkül.
- Fura vagy – felelte, és egy kicsit... nem, egy kicsit sem jött zavarba. Miért is tenné?
- Jó tudni.
- Honnan jöttél?
- Spanyolországból.
- Nem, időben. Ezer... mennyi?
- Kétezer-tizennégy.
- Atyavilág! Már olyan is van? – mondta döbbenet.
- Sőt, minden évben egyre nő.
- Nekem egy alak azt mondta, hogy kétezerben vége a világnak.
- Hogyne. Ez olyan négyéves ütemterv szerint halad, hol így, hol úgy pusztulunk ki. Változatos.
- Ahhoz képest, hogy a világotok, és valószínűleg a miénk eltűnése múlik rajta, nem igazán tűnsz érdeklődőnek.
- A ti világotok? – kérdeztem meglepődve. Mégis mi köze a kettőnek egymáshoz?
- Ha nincsenek élők, emberek, akik hisznek, vagy épp nem hisznek bennünk, lelkekben, akkor mi is megszűnünk létezni.
- Miért?
- Mert ha nem találtatok, teremtetek volna minket, akkor nem léteznénk.
- De ti vagytok a múlt, nem?
- Az attól függ. Nincs olyan, hogy múlt. Vagy jövő. Mármint, a múlt technikailag nem létezik, mivel már vége, és sose tér vissza az az elvesztegetett másodperc, óra, év. Míg a jövő még nem létezik, csak mivel eddig mindig felkelt egy új nap, logikai alapon feltételezzük, hogy holnap is megteszi – magyarázott. Kicsit gesztikulált. De nem feltűnően.

- De olyan nincs, hogy egyszerűen nem kel fel a nap. Egyrészt a Föld forog, másrészt meg az lehetetlen.
- Mert?
- Mert... – nem tudtam válaszolni. Miért is nem lehet? Ha sutba dobjuk a tudomány eddigi eredményeit, akkor elképzelhető.
- Mert eddig még nem történt hasonló. De még történhet.
- Honnan tudsz te ilyeneket?
- Beszélgetek a legújabb elfeledettekkel. Sok mindent meg lehet tudni – közölte, majd elnémult, mint aki túl sokat beszélt.

Aztán lemászott a padról, és alváshoz készülődve elnyúlt a földön. Nem értettem, hogy miért teszi, majd pár perc múlva eltűnt az asztal, és alólam a pad, úgyhogy mellette huppantam a földre. Kemény volt, és fáj. De fáj ez már jobban is.

- Kérdezhetek még két dolgot? – mondtam halkán, és átkaroltam a térdeim.
- Mit akarsz még? – mondta, és felkönyökölt.
- Miért kérted, hogy ne felejtselek el?
- Mert meg akarok szabadulni innen, és remélem, hogyha valaki emlékszik rám, akkor talán eljutok valami jobb helyre...
- És még valami... mi a neved?
- Nekem nincs nevem, ahogy itt senkinek se. Régen Tomnak hívtak. Ha jól emlékszem – felelte, és vállat volt.

Elmosolyodott, mintha egy régi emlékkép úszott volna el a szeme előtt. Nem úgy nézett ki, mint aki sokat mosolyog. Miért is tenné? Ez nem az a hely.

Egy kicsit lehunytam a szemem. De jó lenne otthon lenni. Ahol nincs ekkora nyomor, ilyen szenvedés. Azaz van, csak én nem látom. Önzőség. Méghozzá hatalmas. Ez a látvány, a sok ember, az akasztás, Tom... életem végéig kísérteni fog. És meg is érdemlem, ha vagyok akkora személtáda, hogy nem foglalkozom vele, és nem próbálok meg még az életben segíteni azokon, akiken még lehet.

- A lovagok. Francba – hallottam Tom hangját, és felpattant a szemem.
- Kik azok a lovagok?
- Akik akasztanak. Nagydarab, fekete kámzsás... valamik. És ide jönnek – mondta, és körbenézett a félhomályban.

Láttam a csuklyákon megtörő halvány fénysugarakat. Féltém. Rémisztő volt. Tom tudta, én is tudtam, és a kámzsások is tudták, hogy engem keresnek. Esélyem se volt futni. Körbevettek. És lassan közelítettek, mert megtehették – és mert így sokkal hatásosabb. Fogadni mertem volna, hogy ez a második indok.

Adrenalin száguldott az ereimben (noha nem volt feltétlen valós) és a testem futni akart. Menekülni. Védekezni. Akármilyen.

Szinte a semmiből előbukkant két kar, és vasmarokkal megszorította a vállaim, hátracsavarta a karom, és húzott el magával. Hiába vergődtem, rúgkapáltam, karmoltam, mind hasztalan.

Hátrafelé vonszoltak. Láttam, ahogy két, kámzsás alak, nem tudom, miért elkezdte össze-vissza ütlegetni Tomot. A földre rogyott. Hiába ordibáltam, hogy fejezzék be, fenyegetőztem, rimázkodtam, mindent mondtam, nem hagyták abba. Innen láttam, hogy vérzik. És végül, mintha ezer meg ezer évig ütötték volna, befejezték. Tom fekve maradt. Nem mozdult többé.

Lehajtottam a fejem. Nem tiltakoztam, hagytam, hogy húzzanak. Mindenütt ugyanazt láttam. Csendes, segélykérő arcokat. Egytől egyig. Mindenütt. Gyermekek. Anyák. Férfiak. Aggok, és anyókák. Fiatalok. Mind néztek. Egy olyan pillantással, amit nem tudtam elviselni.

De egy dologban biztos voltam. Őket sosem felejttem el. Ígérem.

A lovagok végigvonszoltak azon a romon, majd kihúztak az útra. Egy ismeretlen nyelven ordibáltak, majd bölintottak, és elkezdtek egy nagy, díszes, fehér márványkapu felé lökdösni, amiből fehér fény áradt, akár a kókuszpehely.

Az egyikük egy erős hátbavágással átlendített a fehér ajtón is.

Odaátra már nem követtek.

Üdítő élmény.

És még valami volt ott, ami sokkal vonzóbbá tette a helyet: friss levegő. Olyan mohón szívtam be az oxigént, ahogy csak mertem.

De a pozitívumok sorolásának itt vége is szakad.

Ez a hely... fura volt. Sikamlósnak mondanám. Egész pontosan úgy nézett ki, mint egy luxus lakópark, ahol még a kerítés is bélszínből van. Az igazi csúcskategóriás otthonok.

Ami gyanús. Ha valami túl szép ahhoz, hogy igaz legyen, akkor valószínűleg nem az – tartja a bölcs mondás.

Koszosan, porosan, füst szagúan és csöppet véresen indultam el a tökéletesen elegyengetett, tisztított úttesten. Csend volt. Sehol egy autó. Sehol egy bicikli. Sehol egy madár vagy egy kutya. Sehol egy ember... itt nincs senki.

Ráfontam az ujjaim a zsebemben tárolt érmére. Kifújtam a levegőm, és elsétáltam az egyik házhoz, hogy belessek az ablakon. Hogy megtudjam, egyáltalán lakik e itt valaki.

A kocsifelhajtó olyan tiszta volt, hogy látni lehetett a vászoncipóm lábnyomát.

Az ajtón lévő kisablakon nem lehetett belátni, így elbattyogtam a nappali ablakáig, és akkor... hirtelen egy arc nézett rám a függönyrésből. Egy barátságtalan arc. Egy olyan arc, aki fogja a konyhakést, és felvágottat csinál belőled.

Amúgy egy női arc, olyan, mintha márványból faragták volna ki, csak sokkal dühösebb. Úgy látszik, itt kényesek a kocsifelhajtó tisztaságára, gondoltam. Megfordultam, és elindultam másfelé, mielőtt neki is eszébe jut a konyhakés és a felvágott.

Az út közepén lépdeltem. Mintha minden házból figyeltek volna. Hirtelen valami robajt hallottam, amitől ugrottam egyet. Majd az égen, akár egy vadászrepülő, elszállt egy alak, sebesebben, mint a szél. Majd váratlanul valami érthetetlen üvöltés hangzott el, sziszegés, és az alakot mintha eltalálta volna valami, és attól zuhanni kezdett. Nagy sebességgel és robajjal csapódott be az egyik közeli utcába, és felszántotta az aszfaltot, majd pont a velem szemben lévő kereszteződésben állt meg füstölögve, hörögve, véresen.

Odasiettem, hogy megnézzem... hogy még él e, és ha igen, legalább... nem is tudom, ne egyedül haljon meg vagy valami hasonló. Nem hittem, hogy van olyan ember, aki egy ilyet túl tud élni, fizikailag. Bár az emberek nagy része nem szokott röpködni.

Lassítottam. Álljunk csak meg egy szóra. Ez az alak az előbb még repült. Repült! És valami eltalálta. Valami, amit kilöttek. Hogy eltalálják. Hogy lezuhanjon. Hogy... miért?

Azaz, hogyha ez szándékos volt, akkor a lövöldöző nemsokára fel fog bukkanni, hogy összeszedje a zsákmányát. És nekem nem feltétlen kéne megvárnom azt az ismeretlent, aki simán leszedett egy repülő alakot. Hmm.

Végül lassan, gyanakodva odamentem. Lassan közelítettem meg, mit lehessen tudni. Amikor odaértem mellé, még meleg volt a föld.

Az alak magzatpózban hevert, mozdulatlanul. Időnként zizzent, és szikrák ugrottak elő a hajából. Tele volt égési és egyéb sebekkel. Nem csodáltam.

Nem mertem megszólalni.

Végül összeszedtem magam, és kinyújtottam a kezem. Finoman megérintettem a vállát. Semmi. Kicsit megráztam. Semmi.

- Hahó... él még? Hahó...
- Tűnj el – morogta halkán. Nem nyitotta ki a szemét.
- Mi? Miért?
- Tűnj el! – kiáltotta.
- De? Hisz maga él... hogy? – kérdeztem zavarodottan. Mi az isten?
- Tűnj – nem tudta befejezni a mondatot, mert a semmiből hirtelen előbukkant egy adag Lovag, és felkapta a földről, majd elindult vele abba az irányba, ahonnan jött.

Nem értettem. Egyrészt, hogy miért mondogatta, hogy tűnjek el. Bár lehet, hogy nem nekem szánta, hanem egy emlékképnek, ami kísértette. Mert kétlem, hogy meg akart volna óvni egy teljesen ismeretlent, habár mit lehessen tudni. Nem minden ember szörnyeteg. De ő nem volt ember. Azaz... zavaros.

Valaki megbökte a vállam. Akkor jöttem rá, hogy még mindig térdeltem, amikor meglepetésszerűen felugrottam. Mögöttem egy lovag állt. Fekete köpenyt viselt, az arca takarva volt. Nagy, fekete bakancsát ki tudja, hány lélek ismerte már behatóan. Az oldalán több dolog lötyögött. Kötél. Egy kard. Valami hosszú fémrúd szerű dolog. Nem mozdult. Én se tettem. Mint amikor a nyuszi szuggerálja a kamiont.

- Kövess.

Mondta erős, de ismeretlen akcentussal, holott biztos voltam benne, hogy én se ismert nyelven beszéltem eddig. Már meg sem próbáltam megérteni, hogy mi ez a nyelv, és hogy én honnan ismerem ezt, és a többi, és a többi.

Ő nem volt az a... tudom, hogy nem ember, de valami ahhoz hasonló, akivel ellenkezni mertem volna. Annyira örült nem vagyok. Se mazochista. Úgyhogy követtem. Elindultunk egyenesen. Rengeteg egyforma, takaros kis ház mellett mentünk el, és én kicsit megnyugodtam. Olyan... békés volt a környék. Nem volt semmi, ami zavaró lett volna. Még a csönd is viselhető volt.

De tudtam, hogy nem lenne szabad élveznem. Hisz valahol, nem is olyan messze épp most vágnak le valaki a kötélről, hogy meneteljen tovább. És nem tudtam, mit gondoljak, vagy, hogy mit kéne gondolnom. Úgy döntöttem elnapolom ennek a kérdésnek a megválaszolását. Úgysem fog nyugodni hagyni.

Kanyarogtunk jobbra-balra, ide-oda, amíg én el nem tévedtem teljesen. Nem tudtam felidézni, hogy honnan hová és mettől meddig mentünk. Csak mentünk. Valahova.

Végül hirtelen eltűnt. Köddé vált. Felszívódott. Elnyelte a föld. Valami. Csak egy fekete kör maradt utána. De egy pár pislogás után az is eltűnt. Ott maradtam egyedül. A csöndben. Egy kihalt külvárosban. Ilyen se történt még velem.

Igazából voltak terveim, hogy majd mi mindent fogok egy ehhez hasonló helyzetben tenni, például felfogatom a lábtörlőket, átrendezem a cserepes virágokat, fecniket rakok ijesztgetésül a kocsik ablaktörlője alá. Meg hasonló ökörségek. De valahogy nem jött ki a lépés jelen pillanatban.

Hirtelen – ahogy bambán baktattam az úton – nekimentem valaminek. Az a valami nem látszott, viszont elég kemény volt, hogy rendesen fájjon tőle az orrom. Néztem. Nem látszott semmi. Kinyújtottam a kezem, és mintha kemény levegőbe, vagy mibe ütközött volna. Végigsimítottam rajta. Kicsit emlékeztetett a vízre. Hmm. A tenyerem valami gömbölyű izét tapintott. Elforgattam, és a szilárd levegőből ajtó nyílt egy fehér, márványozott, hatalmas aulába. Emlékeztetett egy múzeum előcsarnokára, csak itt nem volt semmiféle díszítés vagy dekoráció. Csak a hatalmas és tiszta márvány falak. Meg az elmaradhatatlan csend. Mindent elborított a felülről érkező napfény, ami a tetőablakokon át jutott be.

Még mindig füstszagú, izzadt és kellően koszos voltam. Meg már kezdett fájni a lábam. Átsétáltam a termen, majd elértem egy ódon tölgyfa ajtóhoz. Aminek réz kilincse volt. Üdítő változatosság. Egy szín.

Megvontam a vállam, és benyitottam. Egy majdnem ugyanolyan márvány csarnok tárult fel előttem. Ugyanolyan tetőablakokon áradt be a fény. Csak itt a falakat megannyi portré borította. Odasétáltam, hogy megnézzem az egyiket, mert nem hittem a szememnek. Bár már nem is próbáltam megérteni. Bonyolult. (Miért álmodok én ilyeneket?)

A kép olyan volt, mint amikor a jogosítványhoz fotóznak. A lehető legszerencsétlenebb arcod fogod mutogatni hosszú-hosszú éveken át.

A képen egy olyan arcot láttam, ahogy az ősembereket szokták ábrázolni a filmekben. Előreugró szemöldökcsont, széles pofacsont, csalé fogak, stb. Nagyon ostobán néztem rá. Leemeltem a képet a falról, hogy közelebbről is megnézzem. Mögötte egy kis üregben egy füzet volt. Kivettem a füzetet is. Nem is füzet volt az, inkább csak pár összefűzött lap. Amiben vázlatosan az állt, hogy megszületett, melyik törzsben élt, hogy és mi történt vele az élete különböző szakaszaiban – például mikor szűrt szíven egy mamutot (ugyanis őt érte az a megtiszteltetés) – és hogy hogy és mikor vesztette életét.

- Meglepő, ugye? Hogy mennyien voltak... mennyi lélek – szólt a hátam mögül egy érces hang. Én ugrottam egyet, és majdnem elejtettem a képet és lapot is.

Hátrafordultam, és egy nálam pár centivel magasabb férfi állt mögöttem. Olyan ötven körülnek tippeltem. Fehér öltönyben, fehér mellényben, fehér ingben, sőt, fehér bőrcipőben, ősz hajjal és kecskeszakállal, meg pár pluszkilóval állt mögöttem, és kedélyesen derült a meglepődésemen.

- Mi az isten... - motyogtam, és rémülten pislogtam, majd kisöpörtem egy tincset a homlokomból. Ez... nagyon nem számítottam erre.
- Erre sokan keresik a választ – mondta, és különös tekintettel méregetett. Pontosan úgy, mint amikor a mesében a gonosz, aki egy halálos küldetésről visszatért hősön csodálkozik, de igyekszik leplezni a meglepettségét.
- Nekem mondja... miért ijesztgeti itt a járókelőket?
- Ami azt illeti, itt nincsenek járókelők. Itt csak halottak vannak.
- Ahhoz képest elég jól tartja magát – vágtam rá, mire elfintorodott.
- Ön is.
- Szóval... maga él? – tettem fel egy meglepően tág értelművé vált kérdést.
- Valami olyasmi. És maga?
- Ha jól tudom – mondtam, és vállat vontam.
- Ez remek... és mi szél hozta?
- Ha én azt tudnám. Hol vagyok?

- Jelenleg az Ezeregy Senki Arcképcsarnokában.
- Ami... hol is van? – kérdeztem, és kezdtem megenni a kitérő válaszokat. A keresztkérdésekkel együtt.
- A legfelső szinten, a csúcson, ha mondhatok ilyet.
- Aha... hát az jó. És... innen haza tudok jutni? – kérdeztem, és reméltem, hogy egyszer, csak most az egyszer sikerül használható választ kapnom.
- Talán.
- Hogyhogy talán? – kérdeztem meglepődve. Elfáradtam, nem tűnt fel, hogy tuskó vagyok.
- Kétesélyes, vagy igen, vagy nem. Jöjjön velem...
- Lehet egy kérdésem? – kérdeztem.
- Tegye csak fel – mondta, és egy morcos üzletember jóindulatával intett egy irányba, majd elindultunk arra felé.
- Mi ez az Arcképcsarnok? – kérdeztem. Hirtelen megváltozott az arca. Mint amikor ugyanannak a morcos üzletembernek a cégéről kérdezzük, amire hogy, hogy nem nagyon büszke.
- Ez egy remek kérdés. Ez egy olyan hely, ahol mindenki egyenlő! Nincs kivétel, se kimaradás. Itt minden valaha élt emberről van kép, adat, információ, akár tett valamit, akár nem, akár hosszú életű volt, akár csak pár napig élt. Van itt akta paraszttól nemesig, királyoktól szolgálkig, és a többi. Még magáról is – mondta, és mosolygott.

Azalatt a fél perc alatt, amíg ezt elmondta, elértünk az ősemberektől napjainkig, egy ugyanolyan tölgyfa ajtóig. Meglepetten körbenéztem, de nem szóltam semmit. Ez... korántsem a legfurább dolog, amit eddig átéltem.

- Rólam? De én még élek... ugye?
- Csak magán múlik. De folyamatosan vezetjük minden élő történetét, úgyhogy a magáét is.
- Értem... – mondtam, és kicsit elnémultam.

Kinyitottam az ajtót, és beléptem a következő terembe. Mennyi terem van itt még?

Ez is nagyon hasonlított az előzőre. De ez sokkal kisebb volt – akkora, mint egy normális osztályterem – és kör alakú. A szélén – hogy, hogy nem – márványoszlopokon lávalámpára emlékeztető izék voltak. Mindegyikben valami színes, világító dolog vibrált.

Odasétáltam az egyikhez, a hozzám legközelebb lévőhöz. Nem tudtam eldönteni, hogy milyen színű volt, már ha egyáltalán volt színe. Ahogy megközelítettem, hatalmába kerített egy eddig ismeretlen érzélem. Olyan voltam, mint a szél. Nem ismertem akadályt, se megállást, nem volt sem uram, sem parancsolóm, se nevem, se hazám, se tudásom, se semmim, és mégis mindent birtokoltam, ami kellett: azaz semmit. Szálltam, és... szálltam. Szabadon.

Elhátráltam a vadul kavargó lámpaszerűségtől, de az érzés ottmaradt. Visszatért minden. Megráztam magam. Félrefordítottam a fejem. Mi az isten volt ez?

A kíváncsiság nagy úr, és nem bírtam ellenállni – nem mintha olyan erősen próbálkoztam volna – és visszamentem a... nevezzük lávalámpának. Szóval visszamentem a lávalámpához. Visszatért az érzés. De most ettől eltekintve magát a lámpát vizsgáltam. Amit eddig mintának véltem, azok repedések voltak. Nagyon finom hajszálrepedések. Mintha a lámpából... kicsit szivárgott volna. Nem volt feltűnő, csak ha közelről nézte az ember.

Arrébb mentem. A következő lámpában a kavargó valaminek határozottan sötét színe volt, és olyan letargikus hangulatot árasztott, hogy nem akartam jobban tanulmányozni. Amikor a harmadik lámpát közelítettem meg, a fehér ruhás emberke megszólalt. El is felejtettem, hogy itt van.

- Kigyönyörködte magát? – kérdezte élesen.
- Elnézést. Ezek mik?
- Ha eddig nem jött rá, akkor csalódtam az ön feltételezett intelligencia hányadosában.
- Haha. És ez a terem...
- Azért vagyunk itt, mert itt van a hazavezető ajtó, amin hálás lennék, ha kifáradna – mondta, és kezdett elege lenni belőlem.

Az érzésektől feltöltődve előtört belőlem a kíváncsi-kötözködő énem.

- Miért akarja, hogy eltűnjek?
- Miért akarná a sas repülni tanítani a vakondot?
- Ne menjünk bele a metaforák elemzésébe. Miért nem válaszol nekem senki egyenesen?
- Mert túl sokat kérdez.
- Vagy, mert kényelmetlen a válasz.
- Mire menne azzal a tudással, amit meg akar szerezni? Miért lenne jó tudni a jövőjét? Miért akarja tudni, mi várja magát odaát? Miért olyan fene jó a tudás?
- Ha nem tudja értékelni a tudását, vessen magára. De a tudás egy olyan... nevezzük kincsnek, ami vagy boldogít, vagy kétségbe ejt, felszabadít, összetör, de hogyha nem ismered, az talán a legörjítőbb dolog a világon. Bár ha megismered az se fáklyásmenet. Bár... a hazugság talán az egyik legkényelmesebb ügyintézési mód a világon, főleg ha baj van, és sokkal kényelmesebb egy problémamentes, kitalált világban élni, de az nem jó – mondtam, és közben hadonásztam. Akkor jöttem rá a mondókám értelmére, miután kimondtam.
- Miért? Rengeteg gondtól kímél meg.
- Nem vagyok teljesen biztos benne. Talán azért, mert így neveltek. A szüleim, a meséim, a környezetem... vagy ez egy belülről előtörő ösztön. Mindenesetre nevezzük morális alapelvnek – feleltem.
- Ha maga mondja...
- A magány nem megoldás – mondtam.

Hirtelen minden elmosódott körülöttünk. A lámpák pacákká váltak. A falak fehéren világítottak. A fehér ruhás ember villódzni kezdett. Egy pillanatig még a kecskeszakállas úr volt, a következőben pedig egy amorf lény, aki olajosan fénylett, és hatalmas, sárga szeme volt, fekete pupillákkal. De újra férfi. Megint lény. Nem voltak kivehető lábai. Görnyedt volt, nagy fekete fogakkal. Megint férfi. Visszatért a lény. Legalább másfél méteres, hosszú karmokban végződő karjai voltak. Egyre gyorsabban villódzott. Végül már nem tudtam különbséget tenni közöttük.

Már minden csak fehérség volt, meg a villódzó alak. Láttam, hogy látom. Rám vicsorgott. Már csak a sötét lény állt előttem. Az állkapcsában több sorban sorakoztak a fogak. Felém kapott. Inkább vetődött. Én sikítva hátra ugrottam. Újra felém jött. Éreztem, ahogy a borotvaéles fogakkal bélelt állkapocs átroppantja a gerincem. Minden elsötétült.

Felültem. Pirkallott. A kis fekete macska rám nyávogott, felborzolta a bundáját, majd felsőbbtség teljesen elsétált. Alig tett pár lépést, és köddé vált.

Ott voltam abban a kis, elhagyatott utcában, a földön. A táskám érintetlenül mellettem. Kavargott a fejem. A gyomrom is. Feltápászkodtam a földről, és belehánytam az oszlopon ékeskedő szemetesbe. Alig álltam a lábamon.

Elindultam az utca vége felé.

Igyekeztem mélyeket lélegezni.

Éltem. Itt voltam. Ép, átharapatlan gerinccel. Egyben. Rengeteg emlékekkel. Rengeteg bizarr emlékekkel. Ugyanabban a füstszagú, poros ruhában. Az érmémmel a zsebemben.

A sarkon velem szemben befordult az egyik csaj, aki az egyik vezető volt a nyelvtáborban. Jó fej. Beszélgettünk már párszor. De csak az számított, hogy felismert, és én is őt. Teljesen ledöbbsent. Visszavitt a buszhoz. Mint kiderült, visszajöttek értem. Halleluja.

Felszálltunk. Elmentünk a következő állomásig. Megvizsgált egy doktor. Agyrázkódás. Amúgy kutya bajom. Ha voltak is hallucinációim, ne aggódjak, vele jár. Majd rendbe jövök.

Mumus. Tom. Villódzó figura. Kecskeszakáll. Szürkeség. Füst. Akasztás. Lovagok. Csönd. Állkapocs. Út. Vér. Villódzó alak. Harapás. Fáklya. Szabadulni vágyó, földbe csapódó ismeretlen. Elfeledett emlékek. Szél. Kérdések.

Mindez rendszerezetlenül kavargott a fejemben. Megbizonyosodtam arról, hogy most még a buszon ülök. Többnyire felügyeltek. Már nem fogok találkozni ezekkel a képekkel. Már nem muszáj. De ez nem azt jelenti, hogy nem is fogok.

És a kis fekete macska békésen elaludt az ölemben.